

Het Pascha ingesteld

Thema: Zondeval en beloften
Exodus 12: 1-28

UITLEG VAN DE TEKST

Het gedeelte over de instelling van het Pascha valt in twee delen uiteen. Vers 1-13 en vers 14-20. In vers 1-13 horen we hoe de Heere het volk opdraagt het Pascha te vieren voor de veertiende dag van de maand Abib in Egypte. Deze maand zal vanaf nu 'het hoofd der maanden zijn' (vers 2). Wij zouden zeggen: de eerste maand waarmee het jaar begint (zoals januari bij ons is). Voor het Pascha moet elk huisgezin op de tiende van de maand Abib een lam nemen (vers 3). Als er in een huis te weinig bewoners zijn (vers 4) zodat ze het lam niet in één avond kunnen opeten, dan moeten meerdere huizen gezamenlijk één lam nemen. Het lam moet een volkomen lam zijn, een mannetje van één jaar oud (vers 5). Het mag een lammetje zijn of een geitenbokje. Vier dagen lang moeten ze het lam bewaren om te zien of het echt geen gebrek heeft (vers 6). Daarna moet het geslacht worden en dan moeten er twee dingen gebeuren. Ten eerste moet het bloed, dat bij het slachten vrijkomt, opgevangen worden en gestreken worden aan de posten van de deuren van de huizen waarin het lam gegeten wordt: aan de beide zijposten en de bovendorpel (vers 7). De Heere zal namelijk in die nacht het land Egypte doorgaan en alle eerstgeborenen doden. Maar wanneer Hij dat bloed aan de beide zijposten en aan de bovendorpel zien zal, dan zal Hij voorbijgaan (vers 12-13), d.w.z. niet binnenkomen om te doden. Pascha betekent: voorbijgang. Hier wordt de tiende plaag aangekondigd. Israël krijgt dit gebod niet alleen om verlost te worden uit Egypte maar ook om zelf bewaard te blijven. Gehoorzaamheid betekent hier 'voorbijgaan en leven'. Ongehoorzaamheid betekent hier 'binnenkomen en de dood'. Doe dit en gij zult leven, zegt de Bijbel meer-

dere keren. Dat geldt ook hier. In de tweede plaats moet het vlees van het geslachte lam op een speciale wijze gegeten worden (vers 8-10). Het vlees moet allereerst aan het vuur gebraden worden. Het mag niet rauw gegeten worden, dan is het bloed er nog niet uit. Bloed eten was onder het oude verbond verboden. Het mocht ook niet in water gezoden, dat is gekookt, worden, want dat duurt langer. Braden in het vuur was de meest snelle manier van bereiden. Wat overbleef mocht niet bewaard, maar moest verbrand worden. Het vlees moet gegeten worden met ongezuurde broden en bittere saus. Ongezuurde broden is brood dat zonder gist (zuurdesem) bereid is. Deze broden zijn snel bereid, maar niet het allerlekkerst. Omdat ze niet gegist worden, kunnen ze (heel praktisch) wel lang bewaard worden zoals ons 'zeebeschuit' en zoals de 'matses' die je tegenwoordig ook in de supermarkt kunt kopen. Dat geldt ook van de bittere saus. Het is een herinnering aan de bittere tijd van verdrukking in Egypte. In vers 11 geeft de Heere ook aan hoe er gegeten moet worden. De lendenen moeten opgeschort zijn, d.w.z. het lange kleed moet opgebonden zijn om het middel, zodat men klaar stond om weg te kunnen lopen. Een lang kleed maakt immers het lopen moeilijker. De schoenen moeten aan de voeten en de staf in de hand. Ze moeten klaar staan om te vertrekken en het met haast eten.

In vers 14-20 gebiedt de Heere het volk om het Pascha ieder jaar te vieren. Dit wonder en de straks volgende uittocht (Exodus) mogen nooit vergeten worden. Dat zou dan niet voor één dag zijn, maar voor een gehele week. Gedurende deze zeven dagen mocht er geen gezuurd brood gegeten wor-

den. Er mocht zelfs geen zuurdesem in huis zijn en een ieder die het zou eten, zou niet meer tot het volk Israël mogen behoren (vers 15). Ze moeten op de eerste dag ook bijeenkomen (vers 16) en op de zevende dag. Die dag mogen ze niet werken (de sabbat). Het is bijzonder wanneer we zien dat Israël nog steeds, ieder jaar, het Pascha viert. Bijna 3500 jaar geleden is dit alles gebeurd, nog steeds wordt deze uittocht herdacht. Vanaf vers 20 lezen we hoe Mozes het volk de opdracht geeft om dit bevel van de Heere uit te voeren en waarom. Duidelijk worden de geboden van de Heere God doorgegeven. Heel concreet geeft hij aan hoe ze het bloed aan de dorpels van hun huizen moeten aanbrenge(n) (vers 22). Ook wat dit betekenen zal en dat ze letterlijk schuilen achter het bloed wordt duidelijk uiteengezet (vers 23 en 24). Ze moeten het Pascha ook ieder jaar vieren en wanneer de kinderen naar de betekenis zullen vragen: 'Wat hebt gij daar voor een dienst?', dan kunnen ze het uitleggen (vers 26). Dan moeten ze doorgeven wat de Heere zegt in vers 27. Ieder jaar gebeurt dit nog. Tijdens de sederavond stelt het jongst aanwezige kind deze vraag en geeft de vader van het huis antwoord. De woorden van vers 27 klinken dan tot op deze dag. Wanneer Mozes dit alles aan het volk heeft bekendgemaakt, buigt het volk instemmend en het gaat doen wat de Heere geboden heeft.

TER OVERWEGING

Overall moeten de bovendorpels en de beide zijposten van de huizen van het volk Israël ingesmeerd worden met het bloed van een éénjarig volkomen mannelijk lam. Wat ligt hier een heerlijke boodschap in. Naar recht hadden ook alle eerstgeborenen van Israël de dood moeten sterven. Maar in Zijn grote ontferming en genade beschikte God een lam. Een lam dat plaatsvervangend stierf en in wiens dood verzoening lag voor de zonden van het volk. Aan het bloed van het lam ziet de verderfengel: het oordeel is hier al voltrokken. Er is al gerechtigheid geschied. Wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan. Het Pascha wijst op Christus. Naar Gods beloften zal Hij plaatsvervangend lijden en sterven, het Lam van God. Zoals het lam geen gebrek mocht hebben, zo had het Lam Gods geen gebrek, d.w.z. Hij was zonder zonde. Als een lam werd Hij ter slachting geleid. Hij moest sterven. Zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving. Alleen Zijn bloed redt van de dood. In Hebr. 11: 28 wordt vermeld op welke wijze Mozes dit alles heeft gedaan: 'Door het geloof heeft hij het Pascha uitgericht, en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou.' Mozes beaamde dat het bloed van het lam nodig was, anders zou Gods oordeel ook in de huizen van Israël komen en hij geloofde, hij vertrouwde dat de Heere voorbij zou gaan als dat bloed op de deur-

posten was. Het geloof blijkt uit de voorbereidingen die ze treffen. Is het bloed van Christus al aan de deurpost van ons hart? Dat wijst op de toepassing door de Heilige Geest. Het ware geloof aanvaardt Gods oordeel over alle zonde en ongerechtigheid, maar leert ook vluchten naar en schuilen achter het bloed van het Lam. Daar alleen en nergens anders zijn we werkelijk veilig. Zonder en buiten dat bloed komen we om. Laten we dat bloed niet onrein achten, maar met al onze zonden schuilen achter dit bloed. Daar past nu de grootste zondaar achter. Niemand wordt verlost door vergankelijke dingen, maar door het dierbare bloed van Christus. Aan de kinderen kan verteld worden dat het heilig Avondmaal in de plaats gekomen is van het Pascha. Als de Heere Jezus het Pascha viert met Zijn discipelen, zegt Hij: 'Dit is Mijn lichaam.' (dus niet: dit is het vlees van het Pascha-lam) en: 'Dit is Mijn bloed.' (dus niet: het bloed van het Pascha-lam). Hij stelt Zichzelf dus in plaats van het Pascha-lam. Het Pascha is evenals het Avondmaal een teken en zegel van de verlossing. De kinderen van het volk Israël zullen ook vragen gaan stellen. Vragen over het Pascha dat ieder jaar gevierd moet worden. 'Wat hebt gij daar voor een dienst?' Wat betekent de viering van het Pascha eigenlijk? De ouders mogen deze vraag niet ontlopen. Er wordt een antwoord verwacht. Een door de Heere voorgeschreven antwoord. Dat is een Bijbels antwoord. De antwoorden die wij aan onze kinderen geven, moeten op Gods Woord gefundeerd zijn. Geef ze maar antwoord vanuit een geopende Bijbel. De ouders moeten hier aan hun kinderen vertellen dat de viering van het Pascha herinnert aan de wonderlijke verlossing van het volk uit Egypte. Kunt u daar ook over vertellen tegen de kinderen op de zondagsschool? Hoe de Heere u verlost heeft uit het diensthuis van de zonde. Hoe goed de Heere is voor een slecht mens. Daaruit merken de kinderen dat uw godsdienst geen vormdienst is maar een liefdedienst. Als u er zelf over gaat spreken, komen de vragen vanzelf. Maak ze maar heilig jaloers vandaag, opdat ze in hun jonge leven de Heere leren vrezen.

GELOOFSLEER

- Heidelbergse Catechismus, zondag 21, vraag en antwoord 56. (Omdat Christus Zijn bloed heeft gestort (genoegdoening), is er vergeving van de zonde en de zondige aard. Wil God de zonde niet meer gedenken. Veilig achter Christus.)
- Heidelbergse Catechismus, zondag 25, vraag en antwoord 66: ('Wat zijn sacramenten?' De sacramenten zijn tekenen en zegelen die door God zijn ingezet om de belofte van het evangelie beter te verstaan en te verzegelen dat God ons vanwege het enige slachtoffer van Christus, aan het kruis volbracht, vergeving van de zonden en het eeuwige leven uit genade schenkt.)

- Heidelbergse Catechismus, zondag 30, vraag en antwoord 81. (Voor wie is het heilig Avondmaal ingesteld? Voor hen die zichzelf vanwege hun zonden mishagen en toch vertrouwen dat deze hun om Christus' wil vergeven zijn. De zonde en de zwakheid die nog overblijft, bedekt door het lijden en sterven, door het bloed van Christus.)
- Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 35. (Over het heilig Avondmaal van onze Heere Jezus Christus.)

'HET BLOED AAN DE DEURPOST'

In de nacht, toen 't volk van Isrel
uit het diensthuis werd gevoerd,
lag een knaapje ziek terneder,
't hoofd bewonden, 't hart ontroerd.

Naast zijn bedsteê zat zijn vader,
diep bewogen..., 't was zijn zoon.
't Was zijn oudste, die daar neerlag.
Vaders trots en moeders kroon!

Hete koortsgloed gloeit door d' ad'ren;
en de koorts steeg altijd weer,
en al zwakker werd de lijder,
haast was er geen hope meer.

Vader had bijna vergeten
't bloed als teken van 't verbond
aan de deurpost aan te brengen,
schoon Gods mond het had verkond'.

't Uur van middernacht kwam nader;
daar waakt uit zijn diepe slaap
plots de knaap op: "O, mijn vader,"
Kermt hij, "dacht u aan 't gebod?"

Is het bloed wel aan de deurpost?
Als straks d' Engel komt voorbij,
mist het bloed ..., hij zou mij doden,
mij wegscheuren van uw zij."

"Wees maar stil" was 't kalme antwoord,
"k droeg het op aan onze buur
't bloed daar buiten aan te brengen
tegen 't middernacht'lijk uur."

Dankbaar lei de knaap zich neder;
nochtans blijkbaar niet voldaan,
want onrustig sliep hij weder,
werd weer wakker, zeer ontdaan.

Angstig vroeg hij: "Lieve vader,
wat u zeide, is dat waar?
Is het bloed wel aan de deurpost,
't teken van 't verbond, wel daar?"
"Kind", sprak vader, "leg je neder,

wees toch rustig, hoor mij aan:
'k zag het bloedig teken glanzen
bij het zilver licht der maan."

Dit bracht 't arme kind tot zwijgen.
Doch maar even ... 't Waakt weer op.
't Woelt en woelt en kermt en kreunt maar,
Gauw stijgt d' onrust tot de top.

't Zal zo aanstonds twaalf uur zijn.
Angstig ziet hij naar de deur ...
En hij wil, maar durft niets zeggen;
van 't gelaat wijkt alle kleur.

Eind'lijk vat hij moed en roept het,
schréuwt het zijnen vader toe:
"Vader, vader, 't geldt mijn leven,
duld dat ik één vraag nog doe!

Laat mij zien, ik moet het weten
dat het bondsbloed niet ontbreekt.
'k Bid u: laat ik m' overtuigen,
't is uw zo ziek kind, die 't smeekt!"

En de vader, die zijn buurman
op zijn woord steeds had vertrouwd,
moet bemerken, dat hij vrucht'loos
op een schepsel had gebouwd.

't Was wel laat, maar niet té laat nog
om te doen wat God beval;
om het bondsbloed aan te brengen
dat behoud'nis brengen zal.

Vader grijpt een bundel hysop,
doopt die in het bloed van 't lam,
en bestrijkt daarmee de deurpost,
was gereed, eer d' Engel kwam.

En het knaapje werd behouden,
naar de ziel en lichaam beî.
En de ouders riepen dankend:
"Dat de Heer' geprezen zij!"

Vrienden, is het bloed van Christus,
aan de deurpost van uw hart?
't Bloed van Hem, Die zondaars nodigt,
Vreugde brengt in plaats van smart?

't Bloed, dat reinigt van de zonde.
Van de zonde, klein en groot?
't Bloed van Hem, Die licht in duister,
leven wekt, zelfs uit de dood.

Rust niet, als dat Joodse knaapje
voor gij 't bloed gesprenkeld weet
aan de deurpost uwer ziele;
tot de Borg uw schulden kweet.

